

संदर्भग्रंथ सूचि

(अ) प्रथम कक्षांना साधनो

1. Periodicals in English

- **Young India (Weekly)**
- **HARIJAN (Monthly)**

२. गुजराती सामयिक

- नवजुवन (पाक्षिक)
- समालोचक (मासिक)
- हरिजनबंधु (साप्ताहिक)

३. अडेवाल

- पडेली गुजरात राजकीय परिषदनो अडेवाल, गोधरा, १८१७.

(ब) गौणस्रोत

1. English Books

- Gala, L.R., English – English-Gujarati Dictionary, Mumbai.
- Majamudar, P.C., Super Dictionary, English-English-Gujarati, Surat, 2011.
- Thompson, Della, The Concise Oxford Dictionary, New York, 1995.

२. हिन्दी ग्रंथ

- उपाध्याय, एस.एन., प्राचीन भारत में सामाजिक संरचना, दिल्ली, २००७.
- आप्टे, शिवराम, संस्कृत-हिन्दी शब्दकोश, दिल्ली, प्र.व.न.
- उपाध्याय, हरिभाउ, बापू-कथा, वाराणसी, २०१४.
- कालेलकर, काकासाहेब, गांधीजी का रचनात्मक क्रांतिशास्त्र, खंड-१, अहमदाबाद, १९७१.
- द्विवेदी, हजारीप्रसाद, कबीर, दिल्ली, २००९.
- पटेल, गोपालदास (संपा.), विनीत कोश (संस्कृत-गुजराती शब्दकोश), अहमदाबाद, २००८. (पहेली आवृत्ति - १९६२).

- महाजन, विद्याधर, प्राचीन भारत का इतिहास, नई दिल्ली, पुनः मुद्रित, २००१.
- महाजन, विद्याधर, मध्यकालीन भारत का इतिहास, नई दिल्ली, पुनः मुद्रित, २००१.
- राम, जगजीवन, भारत में जातिवाद और हरिजन समस्या, दिल्ली, १९९६.
- शुक्ल, आचार्य रामचंद्र, हिन्दी साहित्य का इतिहास, नई दिल्ली, २००९.
- श्री, भगवानसिंह, गांधी और दलित भारत - जागरण, नई दिल्ली, २००८.

उ. गुजराती ग्रंथो

- अनामी, ઈन्दुલાલ યાજ્ઞિક, પ્ર.વ.ન., (ગુજરાત વિદ્યાપીઠ લાઈબ્રેરી)
- આંબેડકર, બી.આર., (અનુવાદક - મનુભાઈ વી. ખુમાણી), શૂદ્રોની ખોજ, અમદાવાદ, ૧૯૯૫.
- અદાણી, રતુભાઈ, વિરલ વિભૂતિ રવિશંકર મહારાજ, અમદાવાદ, ૧૯૮૮.
- કાલેલકર, કાકાસાહેબ, જીવન સંસ્કૃતિ, અમદાવાદ, ૧૯૪૬.
- કીર, ધનંજય (અનુવાદક-દેવેન્દ્ર કર્ણિક અને મૂળજીભાઈ ખુમાણ), ડૉ. આંબેડકર જીવન અને કાર્ય, અમદાવાદ, ૧૯૯૩.
- કાન્તાબેન-હરવિલાસબેન(સંપાદક), ધરતીનો ધીંગો ધબકાર-રવિશંકર મહારાજ, અમદાવાદ, ૧૯૯૮.
- ગાંધી, મોહનદાસ, હિંદ સ્વરાજ, અમદાવાદ, ૧૯૬૩. (પુનઃ મુદ્રણ-૨૦૦૫)
- _____, રચનાત્મક કાર્યક્રમ તેનું રહસ્ય અને સ્થાન, અમદાવાદ, ૧૯૪૧.
(અગિયારમું પુનઃ મુદ્રણ-૨૦૧૪)
- _____, હરિજન સેવકો માટે, અમદાવાદ, ૧૯૫૬.
- _____, મારા સ્વપ્નનું ભારત, અમદાવાદ, ૧૯૬૩.
- _____, સર્વોદય દર્શન, અમદાવાદ, ૧૯૬૪.
- _____, સત્યના પ્રયોગો, અમદાવાદ, ૧૯૨૭.

- _____, દક્ષિણ આફ્રિકાના સત્યાગ્રહનો ઇતિહાસ, અમદાવાદ, ૧૯૨૪.
 - (પુનઃમુદ્રણ-૧૯૬૯)
- _____, સત્યાગ્રહ આશ્રમનો ઇતિહાસ, અમદાવાદ, ૧૯૪૮.
- _____, વર્ણવ્યવસ્થા, અમદાવાદ, ૧૯૫૬.
- _____, હરિજન ભાગવત, અમદાવાદ, ૧૯૫૪.
- ગાંધીજીનો અક્ષરદેહ, ભાગ-૧૪ થી ૬૮, અમદાવાદ.
- ગોયન્દકા, જયદલાલ, શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા, ગોરખપુર, સં. ૨૦૬૯.
- ગોહિલ, નાથાલાલ, ભક્ત કવિ નરસૈયો, અમદાવાદ, ૨૦૦૯.
- _____, સૌરાષ્ટ્રના હરિજન ભક્ત કવિઓ, અમદાવાદ, ૧૯૮૭.
- ગાંધી, બી.એન., સંદર્ભસૂચિ અને પાઠનોંધો, ગોધરા, ૨૦૦૭.
- ગુર્જર, માણેકલાલ છબીલદાસ અને કમલાબેન છબીલદાસ (સંપાદક), વાલ્મીકિના વહાલશેરી છબીલદાસ મગનલાલ ગુર્જર, વિરમગામ, ૨૦૦૭.
- ગ્રોવર, વેરિન્દર (સંપાદક) (અનુવાદક - સંપાદક - હેમંતકુમાર શાહ), ભીમરાવ રામજી આંબેડકર, અમદાવાદ, ૨૦૦૩.
- જ્યોતિકર, પી.જી., આર્ષદેષ્ટા : ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર, અમદાવાદ, તૃતીય સંશોધિત આવૃત્તિ, ૨૦૧૧.
- જોષી, વિદ્યુત, આઈ.પી. દેસાઈ, અમદાવાદ, ૨૦૦૩.
- દેસાઈ, નારાયણ, મારું જીવન એજ મારી વાણી, અમદાવાદ, ૨૦૦૩.
- _____, અગ્નિકુંડમાં ઉગેલું ગુલાબ, અમદાવાદ, ૧૯૯૨.
- દેસાઈ, નીરા, ગુજરાતમાં ૧૯મી સદીમાં સમાજ પરિવર્તન, અમદાવાદ, ૧૯૮૫.
- દેસાઈ, શાંતિલાલ, રાષ્ટ્રનો સ્વાતંત્ર સંગ્રામ અને ગુજરાત, અમદાવાદ, ૧૯૭૨.
- નાયક, ડાહ્યાભાઈ, ગુજરાતમાં હરિજન કલ્યાણ પ્રવૃત્તિ, ગુજરાત સરકાર માહિતી ખાતું, ગાંધીનગર.

- નાયક, દોલતભાઈ, ભારતનો બંધારણીય કાયદો, અમદાવાદ, ૧૯૮૯.
- નાયક, રતિલાલ (સંપાદક), મોટો કોશ (ગુજરાતી શબ્દકોશ), અમદાવાદ, ૫મી સુધારેલી આવૃત્તિ, ૨૦૦૧.
- નાયક અને ભટ્ટ, નાનો કોશ (ગુજરાતી શબ્દકોશ), અમદાવાદ, ૨૯મી સુધારેલી આવૃત્તિ, અમદાવાદ, ૨૦૦૦.
- પટેલ, અર્જુન, ગુજરાતમાં દલિત અસ્મિતા, સુરત, ૨૦૦૫.
- પટેલ, ઊર્મિલા, ગુજરાતના વિકસતા સમુદાયો, અમદાવાદ, ૧૯૮૩.
- પરીખ, નરહરિ, સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ, ભાગ-૧ અને ૨, અમદાવાદ.
- પરીખ, નરહરિ ડ્રા. (સંપાદક), મહાદેવભાઈની ડાયરી, ભાગ-૨, અમદાવાદ, ૧૯૯૩.
- પંડ્યા, પ્રતાપ (સંપાદક), વાત્સલ્યમૂર્તિ દાદા-પૂજ્ય રવિશંકર મહારાજ, અમદાવાદ, ૨૦૦૮.
- પટેલ, મગનભાઈ જે. (સંપાદક), સૌના દાદા, ભાગ-૨, અમદાવાદ, ૧૯૮૩.
- પાઠક, રામનારાયણ, ખેડા જિલ્લા સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ, નડિયાદ, ૧૯૭૯.
- પાઠક, રામનારાયણ અને દેસાઈ (સંપાદક), ગુજરાતમાં રચનાત્મક સંસ્થાઓ અને સેવકો, અમદાવાદ, ૧૯૭૦.
- પટેલ, શિવાભાઈ (સંપાદક), તહેવારોનું મહત્ત્વ- રવિશંકર મહારાજ, અમદાવાદ, ૨૦૦૪.
- _____, ગ્રામ સંસ્કૃતિ-રવિશંકર મહારાજ, અમદાવાદ, ૨૦૦૪.
- પારેખ, હીરાલાલ ત્રિભુવનદાસ, અર્વાચીન ગુજરાતનું રેખાદર્શન, ભાગ-૩, અમદાવાદ, ૧૯૩૫.
- ફડકે, મામાસાહેબ, મારી જીવનકથા, અમદાવાદ, ૧૯૭૪.
- બુચ, પુરાતન, રવિશંકર મહારાજ, મોડાસા, ૧૯૪૭.

- બેંકર, શંકરલાલ, ગાંધીજી અને રાષ્ટ્રીય પ્રવૃત્તિ, અમદાવાદ, ૧૯૬૯.
- ભગવદ્ગોમંડલ, સંસ્કૃત-હિન્દી શબ્દકોશ, નેટ, ઓનલાઇન.
- મલકાણ, જમનાલાલ, સમાજસેવાના અવધૂત, ઠક્કરબાપા, અમદાવાદ, ૨૦૦૧.
- મેઘાણી, ઝવેરચંદ, યુગવંદના, અમદાવાદ, ૧૯૩૫. (પુનઃ મુદ્રણ-૨૦૦૮).
- મહેતા, મકરંદ, હિંદુ વર્ણવ્યવસ્થા સમાજ પરિવર્તન અને ગુજરાતના દલિતો, અમદાવાદ, ૧૯૯૫.
- મોદી, રમણ, રચનાત્મક કાર્યક્રમનું સામાજિક દર્શન, અમદાવાદ, ૧૯૭૭.
- મહેતા, સુમંત, સમાજ દર્પણ, અમદાવાદ, ૧૯૭૧.
- યાજ્ઞિક, ઈન્દુલાલ, આત્મકથા ભાગ ૧ થી ૩, અમદાવાદ, ૧૯૬૯.
- વાઘેલા, અરુણ, પંચમહાલ જિલ્લામાં ગાંધીવાદી રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓ અને સ્વાતંત્ર્ય સૈનિકો, અમદાવાદ, ૨૦૦૭.
- _____, ઈતિહાસ દર્પણ, અમદાવાદ, ૨૦૦૬.
- વૈશ્ય, બ્રહ્મદત્ત, (સંપાદક), ગુરુજીશ્રી મૂળદાસ ભૂદરદાસ વૈશ્યના જીવન પ્રસંગો, અમદાવાદ, ૧૯૮૫.
- શાહ, અંજના બી., સમાજ સુધારણામાં ગાંધીજીનું પ્રદાન, અમદાવાદ, ૧૯૮૧.
- _____, ગાંધીજી અને તેમના પાયાના કાર્યકરો, અમદાવાદ.
- શાહ, કાંતિલાલ, ઠક્કરબાપા, અમદાવાદ, ૧૯૫૫.
- શાસ્ત્રી, ગિરિજાશંકર મયાશંકર, મનુસ્મૃતિ, અમદાવાદ અને મુંબઈ-૨, છઠ્ઠી આવૃત્તિ, ૧૯૮૪.
- શાસ્ત્રી, દુર્ગારામ, ગુજરાતનો મધ્યકાલીન રાજપૂત ઈતિહાસ, અમદાવાદ, ૨જી આવૃત્તિ, ૧૯૫૩.
- શેઠ, સુરેશભાઈ ચી., ભારતમાં સામાજિક અને ધાર્મિક ચળવળો, અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ, ૧૯૯૦. (પુનઃમુદ્રણ-૧૯૯૯)

- स्वातंत्र्य संग्रामना लडवैया, परिययग्रंथ-१, अमदावाढ, १८६८.
- शास्त्री, हरिप्रसाद गंगाशंकर, प्राचीन भारत, भाग-१, अमदावाढ, प्रथम आवृत्ति, १८६८-७०. (सुधारेल आवृत्ति-१८८४)
- शर्मा, श्रीराम अने शर्मा भगवती देवी (संपादक), यजुर्वेद संहिता, हरिद्वार, त्रीश आवृत्ति, १८८६.
- _____, ऋग्वेद संहिता, भाग-४, मंडल ८ अने १०, मथुरा-३, २००७.
- सार्थ गुजराती ज्ञोडणीकोश, अमदावाढ, १८२८. (पुनः मुद्रण-२०१२)
- त्रिवेदी, नवलराम, समाज सुधारानुं रेखादर्शन, अमदावाढ, १८७४.
- श्रीमाणी, दलपत, सेवामूर्ति परीक्षितलाल, अमदावाढ, १८७०.
- श्रीमाणी, पंकज, परीक्षितलाल मजमुदार जवन अने कार्य, अमदावाढ, २००७.
- _____, ठक्करबापा, अमदावाढ, २००७.
- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जवन तवारीख, गांधीनगर, २०१४.

४. लघुशोध निबंध

- गायकवाड, सुनिता, गुजरात राजकीय परिषदो, अेक अध्ययन, अमदावाढ, १८८८. (अप्रकाशित लघुशोध निबंध)
- वलवाई, मतीबेन बी., पंचमहाल-दाडोड जिल्लानी आदिम संस्कृतिनुं अध्ययन, अमदावाढ, १८८८. (अप्रकाशित लघुशोध निबंध)

प. क्षेत्रकार्य

✧ स्थल मुलाकात

- हरिजन आश्रम, अमदावाढ, ता. २०-११-२०१४.
- नवजवन प्रकाशन मंदिर, (तथा देवेन्द्रभाई देसाईनी मुलाकात), अमदावाढ, ता. १४-११-२०१३.
- गुजरात विद्यापीठनी मुलाकात, अमदावाढ, ता. २८-०५-२०१४.

- ગાંધી આશ્રમની મુલાકાત, ગોધરા, તા. ૨-૬-૨૦૧૪.
- મામા ફડકે આશ્રમની મુલાકાત, ગોધરા, તા. ૨-૬-૨૦૧૪.
- પહેલી અંત્યજ પરિષદના સ્થળની મુલાકાત, ગોધરા, તા. ૨-૬-૨૦૧૪.

✧ રૂબરૂ મુલાકાતો

- પ્રા. ડી.આર. માંછી, શહેરા, તા. ૨૦-૯-૨૦૧૪.
- પ્રા. જે.જે. પટેલ, શહેરા, તા. ૨૦-૯-૨૦૧૪.
- દિનેશભાઈ સોલંકી, ગોધરા, તા. ૨૯-૯-૨૦૧૪.
- સ્વ.કુલચંદભાઈ ચૌહાણ, ગોધરા.તા.૨૮-૪-૨૦૦૯